МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Любешівський технічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»
Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з НР
Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи охорони праці

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг
Освітньо-професійна програма	Готельно-ресторанна справа

Любешів 2026р

Розробник: Остапук Неля Григорівна, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа»	Протокол від 01.09.2026 №1 Керівник РПГ (підпис) Корх А.С. (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні Випускної циклової(методичної) комісії педагогічних працівників механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту	Протокол від 01.09.2026 №01 Голова ЦМК (підпис) Оласюк Я.В. (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ	Дата та номер протоколу засідання Випускної циклової(методичної) комісії	Голова Випускної циклової (методичної) комісії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Основи охорони праці
Розробник(и)	Остапук Неля Григорівна, викладач вищої категорії E-mail: nelya345@ukr.net
Семестр вивчення навчальної дисципліни	Протягом(3)-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 3,0 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких 48 годин становить контактна робота з викладачем (40 годин лекцій, 8 годин практичних занять), 42 години становить самостійна робота. Форма контролю – залік Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання - 2 год Курсовий проект (робота) – непередбачено
Мова(и) викладання	Українською мовою
2.Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: основ екології і БЖД, устаткування закладів готельно-ресторанного господарства, товарознавства продуктів харчування, харчової хімії
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка здобувачів освіти до створення нормативних умов праці в готельно-ресторанній справі.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті здобувачами освіти глибоких знань і практичних навиків для: поліпшення організаційно-правової діяльності роботодавців та працівників з питань охорони праці в готельно-ресторанній справі; передбачення джерел виникнення небезпечних і шкідливих виробничих факторів на виробництві, виявляння існуючих і їх усування, поліпшуючи умови праці і підвищуючи її продуктивність; аналізування впливу умов праці на травматизм та професійні захворювання; розробляння і виконання науково обґрунтованих планів заходів з охорони праці та безпеки виробничих процесів в готельно-ресторанній справі.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. З
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7. Здатність працювати в команді.
ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
СК 2. Здатність застосовувати знання теорії і практики готельно-ресторанного обслуговування для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.
СК 3. Здатність використовувати на практиці основи чинного законодавства в сфері готельного та ресторанного господарства.
СК9. Здатність забезпечувати безпеку основних та додаткових послуг у закладах готельного і ресторанного господарства

5. Програмні результати навчання

РН 1. Застосовувати нормативно-правові акти у професійній діяльності.

РН2. Знати свої права як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН3. Пояснювати соціально-економічні явища та суспільно-економічні процеси у сфері обслуговування.
РН8. Дотримуватися вимог охорони праці та протипожежної безпеки у закладах готельного та ресторанного господарства.
РН11. Координувати роботу обслуговуючого персоналу відповідно до його посадових інструкцій.

6. Вимоги до знань і вмінь

В результаті вивчення дисципліни «Основи охорони праці» здобувачі освіти повинні **вміти:**
> розробляти умови з охорони праці для колективного договору сільськогосподарського підприємства, гарантувати безпечність ведення робіт і здійснювати заходи з техніки безпеки;
> аналізувати причини травматизму і здійснювати заходи щодо профілактики;
> проводити навчання та інструктажі з питань охорони праці;
> оцінювати умови праці на робочих місцях, вести облік і звітність про нещасні випадки, а також професійні захворювання;
> визначати потребу в засобах індивідуального захисту і спецодягу, розмір компенсації за шкідливі умови праці;
> створювати умови безпечної експлуатації машинно-тракторного парку; машин і обладнання тваринництва, переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, технічного обслуговування і діагностування, ремонту сільськогосподарської техніки;
> використовувати обчислювальну техніку;
> контролювати стан умов праці і пожежну безпеку виробничих об'єктів;
> користуватися первинними засобами гасіння пожеж; надавати долікарську допомогу потерпілим від нещасних випадків.
В результаті вивчення дисципліни «Охорона праці» здобувачі освіти повинні **знати:**
> основні законодавчі та нормативні акти з охорони праці;
> причини виробничого травматизму і професійних захворювань та шляхи їх профілактики;
> основи виробничої санітарії і пожежної безпеки, санітарні норми і правила;
> прийоми надання долікарської допомоги потерпілим;
> методи і засоби контролю умов праці на робочих місцях та шляхи приведення їх у відповідність з вимогами нормативних документів;
> основні положення організаційної роботи з охорони праці на виробництві, порядок ведення документації.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Вступ. Загальні питання охорони праці

Поняття, мета і завдання охорони праці. Значення навчальної дисципліни у підготовці молодших спеціалістів. Охорона праці як суспільний чинник і галузь науки.

Основні етапи розвитку охорони праці.

Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні та інших країнах. Невиробничий травматизм в Україні, статистика, основні причини невиробничого травматизму, шляхи попередження. Соціально-економічне значення охорони праці, економічні аспекти охорони праці, охорона праці як економічний чинник.

Основні поняття у галузі охорони праці, їх терміни та визначення: умови праці, шкідливі та небезпечні виробничі фактори, їх класифікація; нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, їх класифікація і причини; безпека праці тощо.

Структура навчальної дисципліни «Основи охорони праці».

Рекомендована література з дисципліни.

Тема № 2. Правові та організаційні основи охорони праці

Основні законодавчі акти про охорону праці: Конституція України, закони України "Про охорону праці", "Про охорону здоров'я", "Про пожежну безпеку",, "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", Кодекс законів про працю України. Правове поле цих актів законодавства і коло питань, на які поширюється їх дія щодо охорони праці.

Основні положення законодавства України про працю та охорону праці.

Державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про охорону праці (норми, правила, положення, інструкції, переліки тощо). Державний реєстр нормативних актів про охорону праці.

Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства та нормативних актів про охорону праці, створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці і представників професійних спілок.

Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.

Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації.

Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов’язки працівників служби охорони праці.

Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.

Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць.

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне

навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.

Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів.

Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

Практична робота

1. Складання інструкцій з охорони праці

Тема № 3. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами). Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.

Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.

Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування освітлення, розряди зорової роботи. Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники. Загальний підхід до проектування систем освітлення.

Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.

Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.

Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.

Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань.

Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання. Специфіка захисту від лазерного випромінювання.

Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.

Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств. Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень. Енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.

Практична робота

1. Дослідження мікроклімату в робочій зоні.

Тема № 4. Основи техніки безпеки

Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.

Зони небезпеки та їх огородження. Світлова та звукова сигналізація. Сигнальні фарбування та знаки безпеки.

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і кріогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.

Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, яки опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

Тема 5. Пожежна безпека

Основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки: Закон України "Про пожежну безпеку", Правила пожежної безпеки в Україні, стандарти, будівельні норми та правила, відомчі нормативи. Визначення понять "пожежа" та "пожежна безпека", небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами.

Основні причини пожеж: порушення технологічних регламентів, несправність виробничого обладнання, іскри електрозварювальних та інших вогневих робіт, необережне поводження з вогнем, порушення правил користування інструментом та електронагрівальними приладами, невиконання вимог нормативних документів з питань пожежної безпеки.

Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин.

Суть і складові системи пожежного захисту, її призначення. Система пожежного захисту як комплекс методів, заходів і засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізацію пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захист людей і матеріальних цінностей.

Попередження розповсюдження пожежі. Планування та розташування приміщень і виробництв з урахуванням вимог пожежної безпеки.

Пожежна сигналізація, засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу. Автоматичні електричні системи пожежної сигналізації.

Способи і засоби гасіння пожежі. Вогнегасні речовини. Первинні засоби гасіння пожежі. Порядок оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння.

Евакуація людей. Методика розрахунку часу на евакуацію. Засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі.

Державний пожежний нагляд. Пожежна охорона: державна, відомча, сільська, добровільна, пожежно-технічні комісії на підприємствах, в установах, організаціях.

Використання засобів наочної агітації, знаків пожежної небезпеки, контроль стану пожежної безпеки на сільськогосподарському підприємстві, наявності та стану засобів гасіння пожежі.

Практична робота

Практичне ознайомлення з первинними засобами гасіння пожеж

Тема 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілому

Принципи, порядок та особливості надання першої допомоги. Медичні та допоміжні засоби надання першої допомоги. Комплектування медичних аптечок необхідними засобами та їх застосування.

Допомога у разі втрати свідомості та шоку, поранень, переломів кісток, травматичної ампутації частин кінцівок, травми голови тощо. Зупинка кровотечі. Допомога у разі ударів та стиснення частин тіла, вивихів у суглобах та розтягнення зв'язок.

Допомога при утепленні, потраплянні сторонніх предметів у вуха та м'які тканини. Допомога у разі укусів змій, комах та тварин. Допомога у разі теплового та сонячного ударів, отруєння.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Практична робота

Долікарська допомога при втраті свідомості та кровотечах

8. Тематичне планування навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ п/п	Назва теми	Лекції, (год)	ПР, (год)	СР, (год)	Всього, (год)
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	2	-	4	6
2	Правові та організаційні основи охорони праці	8	2	8	18
3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	10	2	8	20
4	Основи техніки безпеки	12	-	12	24
5	Пожежна безпека	4	2	4	10
6	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	4	2	6	12
	Всього	**40**	**8**	**42**	**90**

9. Планування теоретичного курсу

№ п/п	Назва тем курсу	Час опрацювання	№ уроку	Назви лекційних занять	Бібліографія
1	2	4	5	6	7
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	2	1-2	Вступ. Основні закони та нормативно-правові акти з охорони праці.	
2	Правові та організаційні основи охорони праці	2	3-4	Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів. Відповідальність за порушення законодавства з охорони праці	
		2	5-6	Державне управління охороною праці. Нагляд і контроль за охороною праці	
		2	7-8	Навчання з питань охорони праці	
		2	11-12	Основні відомості про виробничий травматизм	
3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	2	13-14	Загальні положення про фізіологію, гігієну та виробничу санітарію. Мікроклімат виробничих приміщень	
		2	17-18	Вентиляція виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень	

		2	19-20	Вібрація , шум та їх вплив на організм людини	
		2	21-22	Іонізуюче, ультрафіолетове, електромагнітне та лазерне випромінювання	
		2	23-24	Контрольна робота №1	
4	Основи техніки безпеки	2	25-26	Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою	
		2	27-28	Зони небезпеки та їх огородження. Світлова та звукова сигналізація. Сигнальні фарбування та знаки безпеки	
		2	29-30	Засоби захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів	
		2	31-32	Безпека праці при роботі на комп'ютері. Психологія безпеки праці	
		2	33-34	Надзвичайні ситуації, їх причини. Поводження у надзвичайних ситуаціях	
		2	35-36	Основні відомості про електробезпеку	
5	Пожежна безпека	2	37-38	Основні поняття та значення пожежної безпеки	
		2	39-40	Вогнегасні матеріали. Пожежна техніка для захисту об'єктів	
6	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	2	43-44	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	
		2	47-48	Контрольна робота №4	
	Всього:	**40**			

10. Планування практичних занять

№ п/п	Назва тем курсу	Кіль-кість год. на ЛПЗ	№ уроку	Назви практичних робіт	Бібліографія
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	-		-	
2	Правові та організаційні основи охорони праці	2	9-10	**Практична робота №1:** « Складання інструкцій з охорони праці»	

3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	2	15-16	**Практична робота №2:** «Дослідження мікроклімату в робочій зоні»	
4	Основи техніки безпеки			-	
5	Пожежна безпека	2	41-42	**Практична робота№3:** «Практичне ознайомлення з первинними засобами гасіння пожеж»	
6	Надання першої допомоги потерпілим	2	45-46	**Практична робота№4:** «Долікарська допомога при втраті свідомості та кровотечах»	
	Всього:	**8**			

11. Планування самостійної роботи

№ п\п	Назва теми курсу	Час опрацювання	Назва тем самостійної роботи	Бібліографія
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	4	Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні та інших країнах. Невиробничий травматизм в Україні, статистика, основні причини невиробничого травматизму, шляхи попередження. Соціально-економічне значення охорони праці, економічні аспекти охорони праці, охорона праці як економічний чинник. Основні поняття у галузі охорони праці, їх терміни та визначення: умови праці, шкідливі та небезпечні виробничі фактори, їх класифікація; нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, їх класифікація і причини; безпека праці тощо.	

2	Правові та організаційні основи охорони праці	8	Основні законодавчі акти про охорону праці: Конституція України, закони України "Про охорону праці", "Про охорону здоров'я", "Про пожежну безпеку", , "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", Кодекс законів про працю України. Правове поле цих актів законодавства і коло питань, на які поширюється їх дія щодо охорони праці. Основні положення законодавства України про працю та охорону праці. Державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про охорону праці(норми, правила, положення, інструкції, переліки тощо). Кодування міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці. Міждержавні стандарти системи стандартів безпеки праці, державні стандарти України з питань безпеки праці, вимоги з охорони праці нормативних документів в будівництві. Державний реєстр Нормативних актів про охорону праці.	

			Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Вимоги Закону України "Про охорону праці" щодо розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій. Порядок і терміни Розслідування нещасних випадків на виробництві. Склад комісії. Акт про нещасний випадок. Розслідування нещасних випадків за заявами потерпілих чи осіб за дорученнями потерпілих. Порядок і терміни такого розслідування. Спеціальне розслідування нещасних випадків, формування комісій спеціального розслідування і їх функції. Перелік документів, що входять до матеріалів спеціального розслідування. Вирішення комісією спеціального розслідування соціальних питань, пов'язаних з нещасними випадками. Порядок розслідування професійних захворювань на виробництві. Мета розслідування, діагностування професійного захворювання, повідомлення власника та органів санітарного нагляду, створення та склад комісії з розслідування, оформлення результатів розслідування. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності	

3	Основи фізіології,гігієни праці та виробничої санітарії	8	Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", основні його вимоги щодо організації, розміщення виробництва та створення умов праці, що відповідають санітарним вимогам. Вплив характеру праці, санітарних особливостей виробничих процесів, обладнання. Поняття "виробнича санітарія, її значення". Фактори, що визначають санітарно- гігієнічні умови праці. Визначення понять "робоча зона" та "повітря робочої зони". Мікроклімат робочої зони, Загальні заходи та засоби нормалізації параметрів мікро- клімату. Склад повітря робочої зони. Санітарно-гігієнічне нормування забруднення повітряного середовища на виробництві, гранично допустимі концентрації (ГДК) та орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) шкідливих речовин у повітрі робочої зони. Визначення ГДК при забрудненні виробничого повітряного середовища Аероіонізація повітря, допустимі рівні. Вентиляція - природна, штучна, місцева. Природне освітлення, штучне освітлення. Джерела вібрацій. Інфра-та ультразвук.	

4	Основи техніки безпеки	12	Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Зони небезпеки та їх огородження. Світлова та звукова сигналізація. Сигнальні фарбування та знаки безпеки. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і кріогенної техніки. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, яки опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.	

5	Пожежна безпека	4	Основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки: Закон України "Про пожежну безпеку", Правила пожежної безпеки в Україні, стандарти, будівельні норми та правила, відомчі нормативи. Визначення понять "пожежа" та "пожежна безпека", небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами. Основні причини пожеж: порушення технологічних регламентів, несправність виробничого обладнання, іскри електрозварювальних та інших вогневих робіт, необережне поводження з вогнем, порушення правил користування інструментом та електронагрівальними приладами, невиконання вимог нормативних документів з питань пожежної безпеки. Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Суть і складові системи пожежного захисту, її призначення. Система пожежного захисту як комплекс методів, заходів і засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізацію пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захист людей і матеріальних цінностей. Попередження розповсюдження пожежі. Планування та розташування приміщень і виробництв з урахуванням вимог пожежної безпеки. Пожежна сигналізація, засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу. Автоматичні електричні	

			системи пожежної сигналізації. Способи і засоби гасіння пожежі. Вогнегасні речовини. Первинні засоби гасіння пожежі. Порядок оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння. Евакуація людей. Методика розрахунку часу на евакуацію. Засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі. Державний пожежний нагляд. Пожежна охорона: державна, відомча, сільська, добровільна, пожежно-технічні комісії на підприємствах, в установах, організаціях. Використання засобів наочної агітації, знаків пожежної небезпеки, контроль стану пожежної безпеки на сільськогосподарському підприємстві, наявності та стану засобів гасіння пожежі.	
6	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	6	Принципи, порядок та особливості надання першої допомоги. Медичні та допоміжні засоби надання першої допомоги. Комплек-тування медичних аптечок необхідними засобами та їх застосування. Допомога у разі втрати свідомості та шоку, поранень, переломів кісток,травматичної ампутації частин кінцівок, травми голови тощо. Зупинка кровотечі. Допомога у разі ударів та стиснення частин тіла,вивихів у суглобах та Розтягнення зв'язок. Допомога при утепленні, потраплянні сторонніх предметів у вуха та м'які тканини. Допомога у разі	

			укусів змій, комах та тварин. Допомога у разі теплового та сонячного ударів,отруєння.	
	Всього	42		

12. Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Основи охорони праці» є лекції, з використанням мультимедійних засобів навчання, практичні заняття, підготовка рефератів, доповідей, презентацій на щорічні конференції, консультації, самостійна робота здобувачів освіти.

Відповідно до вищезазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання контрольних робіт, реферату, виконання і захист практичних робіт та екзамен за період вивчення дисципліни.

13. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачі освіти, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).
2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).
3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.
4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, статті, тези).

14. Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової перед вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки здобувачі освіти з відповідних дисциплін, які формують базу для його панування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи здобувачі освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв’язку між викладачами та здобувачами освіти, управління навчальною мотивацією здобувачі освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і здобувачами освіти – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за контрольними роботами, захист лабораторних робіт. Поточний контроль може проводитися у форм і усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачі освіти при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми.

Семестровий контроль з дисципліни «Основи охорони праці» проводиться в процесі освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з діючим Положенням про екзамени та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання розрахунків), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням ЦМК у НМК дисципліни «Основи охорона праці» й доводяться до відома здобувачі освіти.

Поточний контроль на лекції покликаний привчити здобувачі освіти до систематичного опрацювання пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття здобувачі освіти розділи з наступним роз'ясненням їх.

Контроль у позааудиторний час:

1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.
2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється.
3. Індивідуальна співбесіда зі здобувачем освіти на консультаціях.

Консультації. Мета консультацій – допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких здобувачі освіти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання здобувачі освіти, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

15. Критерії оцінки знань, умінь і навичок здобувачі освіти

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною (традиційною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	3 допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та викопує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. 3 помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

15. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів на практичних заняттях під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання семінарський /ПР, самостійної роботи, заохочення здобувачів до дослідної та проєктної роботи.

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися норм Закону України «Про академічну доброчесність».

Самостійність: Письмові, розрахункові та практичні роботи виконуються студентами виключно самостійно.

Джерела та цитування: Будь-яке використання чужих ідей, текстів чи результатів обов'язково супроводжується правильним посиланням на першоджерело.

Використання ШІ: Застосування штучного інтелекту (ChatGPT тощо) дозволене лише як допоміжний інструмент. Студент зобов'язаний зазначити у роботі назву програми та спосіб її використання. Подання згенерованого тексту як власного є порушенням.

Заборонені дії: Плагіат, самоплагіат, списування, використання шпаргалок чи технічних засобів під час оцінювання, а також виконання завдань на замовлення (або за інших осіб).

Наслідки порушень: Виявлення недоброчесності веде до анулювання оцінки за роботу без права перескладання, або до повторного проходження оцінювання. Системні порушення передаються на розгляд Комісії з академічної доброчесності коледжу.

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання коледжу; з метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber, Moodle тощо).

17. Рекомендована література

17.1. Література до теоретичного курсу

1. Основи охорони праці: навчальний посібник для професійно-технічних навчальних закладів / Л.Е. Винокурова, М.В. Васильчук, М.В. Гаман. – К.: Факт. 2005. – 344 с.: іл.
2. Основи безпечної праці: навчальний посібник / В.О. Чернявська, Н.Й. Дуброва. – Київ: ТОВ «ПРОПАПІР», 2023. – 240 с.
3. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
4. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
5. Основи охорони праці: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Я.І. Бедрій – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – 240 с.

17.2. Література до практичних занять

1. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
2. Охорона праці: методичні вказівки до лабораторно-практичних робіт для студентів 3 курсу спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» денної форми навчання/ уклад. Н.Г. Остапук − Любешів: Любешівський технічний коледж Луцького НТУ, 2018. – 87с.

17.3. Інформаційні ресурси

1. https://dsp.gov.ua/ - сайт Державної служби України з питань праці.
2. https://dsns.gov.ua/ - сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
3. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text - Закон України «Про охорону праці».
4. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text - Кодекс законів про працю України.

5. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3745-12#Text - Закон України «Про пожежну безпеку».

6. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text - Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

7. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#n840 - Закон України «Про систему громадського здоров'я».

8. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text - Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».